

UZASADNIENIE

co do całości wyroku z 2 lutego 2023 roku

1. M. S. wniósł pozew przeciwko (...) S.A., żądając zapłaty 26 782,31 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od 17.11.2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. Pozwana w sprzeciwie wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów procesu.
2. Postępowanie toczyło się według przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

I. *Stan faktyczny*

3. (...) sp. z o.o. jako ubezpieczający zawarł 27.02.2018 r. umowę ubezpieczenia autocasco (AC) z (...) S.A. jako ubezpieczycielem co do przedmiotu ubezpieczenia samochodu marki V. o numerze rejestracyjnym (...). Ubezpieczonym w umowie był (...) GmbH sp. z o.o. Okres ubezpieczenia objął od 27.02.2018 r. do 26.02.2019 r. Przyjęto system rozliczania szkód serwisowy. W Ogólnych warunkach ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (autocasco-diler) należących do klientów indywidualnych lub małych i średnich przedsiębiorstw (...) -01/16 (dalej: OWU), stanowiących integralną część zawartej umowy ubezpieczenia, przewidziano, że sposób naprawy i wysokość jej kosztów wymagają uprzedniego uzgodnienia z ubezpieczycielem (§27 OWU). Ustalenie wysokości szkody częściowej i wysokości odszkodowania następuje po przedłożeniu faktur dokumentujących naprawę pojazdu według uprzednio uzgodnionych z ubezpieczycielem kosztów i sposobu naprawy pojazdu z zastosowaniem średniej stawki za roboczogodzinę ustalonej w oparciu o ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu dokonującego naprawy, działające na terenie miejsca naprawy pojazdu oraz ceny części i materiałów producenta pojazdu ujęte w systemie A. (§28.1 OWU). W razie udokumentowania fakturami naprawy pojazdu dokonanej bez uprzedniego uzgodnienia z ubezpieczycielem, koszty naprawy podlegają weryfikacji do średniej arytmetycznej cen usług naprawczych stosowanych na terenie powiatu właściwego dla miejsca zarejestrowania pojazdu, a w przypadku gdy pojazd jest przedmiotem leasingu, miejsca stałego zameldowania lub siedziby firmy ubezpieczonego, nie więcej niż 100 zł brutto za 1 roboczogodzinę prac blacharskich, lakierniczych i mechanicznych. Natomiast ceny części zamiennych i materiałów podlegają weryfikacji maksymalnie do wartości brutto zawartych w systemie A., pomniejszonych o wysokość zużycia eksploatacyjnego (§28.4 OWU). Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a jeżeli wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, to w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe (§56.1 i §56.2 OWU).

bezsporne, dowody: akta szkody (k. 26).

4. 17.10.2018 r. ubezpieczony pojazd uległ uszkodzeniu w zdarzeniu drogowym. 19.10.2018 r. zgłoszono szkodę ubezpieczycielowi. F. G. sporządził 27.12.2018 r. kalkulację naprawy w systemie A. na kwotę 73 388,18 zł netto z przyjęciem stawki za roboczogodzinę prac blacharskich na 120 zł netto, a lakierniczych na 130 zł netto. Kalkulacja została doręczona ubezpieczycielowi 7.01.2019 r. Ubezpieczyciel 12.01.2019 r. zweryfikował kosztorys do 61 548,83 zł w ten sposób, że uznał stawkę za roboczogodzinę prac blacharskich w wysokości 90 zł netto oraz prac lakierniczych w wysokości 100 zł netto, a także obniżył cenę wymiany skrzyni biegów z 23608,94 zł do 14 899,60 zł. M. S. wykonał naprawę pojazdu 15.01.2019 r., wyceniając ją w fakturze tak jak w pierwotnym kosztorysie na 73 388,18 zł netto. Ubezpieczyciel w ramach odszkodowania wypłacił kwotę 55 045,51 zł.

bezsporne, dowody: faktura (k. 9), kalkulacja naprawy (k. 14-20), akta szkody (k. 26), zweryfikowany kosztorys i faktura (k. 32-37).

5. Poszkodowany jest czynnym podatnikiem podatku od towarów i usług (dalej: VAT), który w związku z poniesioną szkodą mógł odliczyć 50% należnego VAT.

bezsporne, dowody: akta szkody (k. 26).

6. Odszkodowanie należne od ubezpieczyciela z tytułu wyżej wymienionego zdarzenia ubezpieczeniowego wyniosło 80 690,18 zł z uwzględnieniem 50% VAT.

dowody: faktura (k. 9), kalkulacja naprawy (k. 14-20), akta szkody (k. 26), zweryfikowany kosztorys i faktura (k. 32-37), opinia biegłego (k. 73-108, 130-147).

7. (...) dokonała cesji wierzytelności na (...) sp. z o.o., która następnie dokonała cesji na M. S..

bezsporne, dowody: umowy cesji (k. 12-13).

II. *Ocena dowodów*

8. Sąd oparł swoje ustalenia na dowodach wyżej wskazanych. Dokumenty przedłożone w sprawie nie były kwestionowane przez strony ani co do swojej autentyczności, ani co do treści, mimo że strony wywodziły z nich odmienne skutki prawne. Stąd Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

9. Sąd ustalił wysokość należnego odszkodowania w oparciu o jasną, rzetelną i kompletną opinię biegłego (po uzupełnieniu). Biegły sformułował swoje wnioski w kilku wariantach. Dla Sądu były jednak kluczowe wiadomości specjalne, których biegły udzielił w ramach opinii i tym samym Sąd nie był związany wnioskami biegłego, a zastosowanie tych wiadomości specjalnych stanowiła prostą czynność matematyczną i nie wymagało powoływania kolejnej opinii biegłego w sprawie. Sąd ustalił zatem wysokość odszkodowania zgodnie z wiadomościami biegłego co do stawek za roboczogodzinę prac (bez przyjęcia średniej arytmetycznej wskazanej przez biegłego) oraz co do ceny wymiany skrzyni biegów, co wynikało z przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz oceny prawnej sprawy.

10. Sąd pominął wniosek dowodowy pozwanej o powołanie dowodu z kolejnej uzupełniającej opinii biegłego, gdyż dotychczasowe opinie były wystarczające, a uwagi pozwanej sprowadzały się do kwestii niemających wpływu na rozstrzygnięcie (kod wymiany skrzyni biegów w A.) i podlegających ocenie Sądu (ewentualny brak faktur źródłowych). Pozwana nie stawiała się na najbliższej rozprawie ani nie złożyła w inny sposób zastrzeżenia do protokołu.

III. *Stan prawny*

11. Powód wywodził swoje roszczenie z faktu, że pozwana jako ubezpieczyciel autocasco zobowiązała się do spełnienia określonego umownie odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c.).

12. Poszkodowana dokonała przelewu wierzytelności wobec ubezpieczyciela na osobę trzecią, która następnie dokonała przelewu wierzytelności na powoda, wobec czego powód mógł domagać się spełnienia w swoim imieniu i na swoją rzecz roszczenia pierwotnie przysługującego poszkodowanej (art. 509 § 1 k.c.).

13. Zgodnie z §4.1 i § 6.1 OWU, będącymi integralną częścią umowy ubezpieczenia AC łączącej strony, przedmiotem ubezpieczenia jest określony w umowie pojazd, a zakres ubezpieczenia obejmuje ochroną uszkodzenie pojazdu wraz z wyposażeniem podstawowym i dodatkowym, na skutek zdarzeń przyszłych i niepewnych takich jak zderzenie się pojazdów. Zdarzeniem tym w niniejszej sprawie była kolizja pojazdu objętego ubezpieczeniem. Pozwany ubezpieczyciel uznał roszczenie co do zasady, nie uznał jednak roszczenia co do wysokości przekraczającej wypłacone odszkodowanie.

14. Zgodnie z OWU ubezpieczony powinien umożliwić weryfikację i akceptację ubezpieczyciela przed dokonaniem naprawy przez przesłanie kosztorysu naprawy w czasie umożliwiającym rzeczowe odniesienie się do niego przez

ubezpieczyciela. Nie oznacza to, że ubezpieczyciel mógłby dowolnie odmawiać akceptacji, co byłoby sprzeczne z celem umowy i okolicznościami, w jakich złożone zostały oświadczenia woli co do zawarcia umowy ubezpieczenia (art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 15 ust. 5 ustawy z 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Z drugiej strony możliwość rzeczowego odniesienia się do propozycji naprawy przez ubezpieczyciela jest kluczowa dla ochrony jego interesów, gdyż umożliwia mu podjęcie działań mających na celu zminimalizowanie ponoszonych ostatecznie przez niego kosztów. W niniejszej sprawie ubezpieczyciel otrzymał kosztorys naprawy z odpowiednim wyprzedzeniem, co wypełniało obowiązek umowny w zakresie uprzedniego uzgodnienia kosztów.

15. Odszkodowanie wypłacane na podstawie umowy dobrowolne ubezpieczenia jest kształtowane umownie, a nie według rzeczywistej straty, co też strony umowy ubezpieczenia przewidziały w §28.1 OWU. Pozwana podniosła, że nie zostały jej przedłożone faktury dokumentujące naprawę pojazdu, przez co rozumiała tzw. faktury źródłowe, tj. odnoszące się do poszczególnych użytych w naprawie części. Z treści stosunku prawnego łączącego strony umowy ubezpieczenia nie można jednak wywieść takiego warunku. Podobnie jak wyżej zgodnie z celem umowy i okolicznościami, w jakich złożone zostały oświadczenia woli co do zawarcia umowy ubezpieczenia (art. 65 § 1 i 2 k.c.), za fakturę dokumentującą naprawę pojazdu należało uznać fakturę wystawioną w niniejszej sprawie przez profesjonalny warsztat faktycznie dokonujący naprawy. Wymóg uzyskania od warsztatu faktur na poszczególne użyte części nie wynika wprost z umowy (w tym kwestia relacji §28.3 w stosunku do §28.1 i §28.2), a niejednoznaczność w tym zakresie należy poczytywać na korzyść ubezpieczonego (art. 15 ust. 5 ustawy z 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Wymóg taki byłby przy tym nieproporcjonalny do ochrony ubezpieczyciela, jako że i tak stosuje się ceny części producentów pojazdów ujęte w systemie A., a dodatkowe obowiązki nałożone na ubezpieczonego w zasadzie mogłyby służyć jedynie pomniejszeniu należnego mu odszkodowania, mimo wyboru droższego i z założenia korzystniejszego wariantu serwisowego polisy.

16. Powyższe uwagi należy zastosować również do kwestii ceny wymiany (względnie naprawy) skrzyni biegów. Na etapie likwidacji szkody bezsporna między stronami była konieczność wymiany skrzyni biegów na nową. Hipotetyczną regenerację uszkodzonej skrzyni biegów zaproponował biegły, zastrzegając jednak, że obecnie nie jest możliwe ustalenie, czy byłoby to wystarczające do przywrócenia wartości użytkowej pojazdu. W związku z tym należało przyjąć, że jedynie wymiana skrzyni biegów, jako jedyny możliwy do ustalenia wariant właściwej naprawy szkody, była miarodajna dla ustalenia odszkodowania. Wątpliwość w tym zakresie obciążała ubezpieczyciela jako podmiot profesjonalny, który miał możliwość na etapie likwidacji szkody weryfikacji tego wątku – i dokonał tej weryfikacji, uznając konieczność wymiany części. Jednocześnie brak jest podstaw do zastosowania potrącenia ceny wymiany skrzyni biegów. Zgodnie z umową miarodajną ceną jest ta wynikająca z systemu A., a inne ustalenie opierające się na obniżeniu ceny na podstawie wcześniejszych uszkodzeń i stopniu zużycia części wymagałoby aktywności dowodowej pozwanej (§30 OWU). Stąd też Sąd przyjął cenę wymiany skrzyni biegów wskazaną w uzupełniającej opinii biegłego.

17. Sporne między stronami było również rozumienie OWU w zakresie: „średniej stawki za roboczogodzinę ustalonej w oparciu o ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu dokonującego naprawy, działające na terenie miejsca naprawy pojazdu”. Dokonując wykładni oświadczeń woli stron, należało stwierdzić, że przez pojęcie średnich stawek za roboczogodzinę nie można było przyjąć w szczególności średniej arytmetycznej stawek za roboczogodzinę. Średnia arytmetyczna nie odzwierciedla rzeczywistych cen usług i może faktycznie w ogóle nie występować na rynku, co jest sprzeczne z celem umowy ubezpieczenia, tj. kompensacji szkody. Ostateczne ustalenie średniej arytmetycznej jest bardzo trudne, gdyż wymaga ujęcia każdego pojedynczego warsztatu na danym terytorium, a pominięcie chociaż jednego z nich może istotnie wpłynąć na wysokość średniej. OWU w kolejnych punktach posługuje się przy tym wprost pojęciem średniej arytmetycznej (§28.4), co nakazuje przyjęcie, że strony rzeczywiście rozróżniają oba pojęcia. Niezależnie od tego niejednoznaczność OWU należy poczytywać na korzyść ubezpieczonego (art. 15 ust. 5 ustawy z 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).

18. Znaczenie średniej stawki za roboczogodzinę sprowadzało się w danym przypadku do stawek przeciętnych, typowych dla warsztatów porównywalnej kategorii do warsztatu dokonującego naprawy na terenie miejsca naprawy pojazdu. Biegły błędnie odczytał to pojęcie przez podanie średniej arytmetycznej stawek, lecz jednocześnie udzielił

wiadomości specjalnych co do tego, jakie przeciętnie stawki występują zgodnie z OWU, a należały do nich również stawki zastosowane w kalkulacji naprawy sporządzonej przez powoda.

19. Mając na uwadze powyższe, Sąd ustalił, że należne ubezpieczonemu odszkodowanie wraz z 50% należnego VAT wynosiło 80 690,18 zł. Po uwzględnieniu już wypłaconego odszkodowania do zasądzenia na rzecz powoda pozostawała kwota 25 644,67 zł i w tej części Sąd uwzględnił powództwo.

Odsetki

20. Powód błędnie upatrywał daty wymagalności roszczenia, opierając się na terminie 30 dni od daty zawiadomienia o szkodzie z ustawy (art. 817 § 1 k.c.) i OWU. W niniejszej sprawie Ubezpieczyciel był zobowiązany spełnić świadczenie najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia otrzymania kosztorysu, gdyż dopiero wówczas wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia wysokości świadczenia okazało się możliwe, jako że wypłata odszkodowania umownego opierała się na rzeczywistych kosztach naprawy podlegających weryfikacji (art. 817 § 2 k.c. i OWU). W związku z czym żądanie co do odsetek ustawowych za opóźnienie było zasadne dopiero od upływu tego terminu, tj. od 22.01.2019 r., a w pozostałej części podlegało oddaleniu (art. 817 § 2 k.c. i art. 481 § 1 k.c.).

Koszty procesu i koszty sądowe

21. Powód poniósł koszty procesu w wysokości 5957 zł, na które złożyła się opłata od pozwu 1340 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, 1000 zł wniesionej zaliczki na poczet opinii biegłego i 3600 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawek określonych w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Pozwana poniosła koszty procesu w wysokości 3600 zł, na które złożyło się 3600 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawek określonych w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Pozwana nie przedłożyła dowodu uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

22. Sąd zasądził roszczenie powoda częściowo – w około 95%. W związku z tym należało stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów procesu między stronami (art. 100 k.p.c.). Po odpowiednim zestawieniu wskazanych wyżej kosztów Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 5479,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (art. 98 § 1¹ k.p.c.).

23. Przyznane biegłemu wynagrodzenie wyniosło łącznie 1801 zł, z czego 1000 zł zostało pokryte z zaliczki wniesionej przez powoda. Pozostałą kwotę 801 zł należało zasądzić od stron na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, który tymczasowo pokrył te wydatki. Podział tej kwoty został dokonany według reguły zastosowanej dla zwrotu kosztów procesu (art. 113 ust. 1 u.k.s.c.).

(...) Maciej Skuczyński

Zarządzenia:

1. odnotować, w tym w kontrolce terminowego sporządzania uzasadnień orzeczeń;
2. pełnomocnikom stron (portal):
  - doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem;
3. przedłożyć za miesiąc lub z pismem.

16.02.2023 r.

(...) Maciej Skuczyński